

Az iskolai kirándulásokról

Bevezető

A szabályozás két fő célja:

- az iskolai kirándulásokra vonatkozó jogszabályok és az iskola nevelés és tanulmányi céljai alapján az osztálykirándulások rendjének, szervezésének meghatározása, előírása,

- a fenti célnak alárendelten olyan egy vagy több napos kirándulások felsorolása, listája amelyek illeszkednek a Bornemisza Péter Gimnázium nevelési céljaihoz, diákjaink számára hasznosak és tanulmányi jellegűek. 2014 szeptemberéből csak a jelen szabályzatban közölt listában szereplő céllal és tematikával szervezhetőek osztály- és iskolai kirándulások. A lista nyitott, indokolt esetben bővíthető vagy szűkíthető. A lista módosítására vonatkozó szövegszerű javaslatokat az iskola igazgatójához kell eljuttatni. A lista módosításáról az igazgató dönt.

I. A kirándulások rendje

Az iskolai kirándulások szervezésénél figyelembe kell, hogy azokon a részvétel szigorúan önkéntes.

Bármilyen iskolai keretben szervezett külső program csak a lenti listán szereplők közül választható.

A szülőket előzetesen tájékoztatni kell a kirándulásról, az úticélról, a programról, a költségekről, a praktikus információkról, esetleges rendkívüli tényezőkről stb.. A diákok csak a szüleik előzetes írásbeli engedélyükkel vehetnek részt a kirándulásokon.

A tájékoztatást és a szülők előzetes írásbeli engedélyének beszerzését a program szervezőjének (osztályfőnök, szaktanár, iskolai vezető stb.) kell végezni. (A tájékoztatáshoz és a szülők előzetes hozzájárulásához használható mintát lásd lentebb.) A program szervezőjének nevét a tájékoztatónak tartalmaznia kell.

A programról a tájékoztatást megkezdeni és a szervezést megkezdeni csak az igazgató előzetes írásbeli engedélyével lehet. Az előzetes írásbeli engedélyt az igazgató a szülőknek, diákoknak adott írásbeli tájékoztató alapján és – amennyiben szükséges a program szervezőjének meghallgatása után – adja ki az igazgató.

A résztvevőkkel ismertetni kell az egészségük és testi épségük védelmére vonatkozó előírásokat, a tanulmányi kirándulással együtt járó veszélyforrásokat, a tilos és az elvárható magatartásformát életkoruknak és fejlettségi szintjüknek megfelelően. Az ismertetés tényét és tartalmát program szervezőjének dokumentálni kell. Kifejezetten tilos a programokon belül az iskolai élet szokásos kockázatát meghaladó tevékenységek, programelemek szervezése.

A program szervezője felelős a tájékoztatásért, a program lebonyolításáért, a baleseti oktatásért.

Akik nem kívánnak a programon részt venni azok számára, azonos tanulmányi tartalmú programot kell szervezni az iskolában. A párhuzamos iskolai programok szervezéséért az intézményegység vezetők a felelősök.

(A tájékoztatáshoz és a szülők előzetes hozzájárulásához használható minta)

Kedves Szülők! Kedves Diákok!

A (résztevők megjelölése) számára kirándulást szervezünk (hova).

A kirándulás úti célja, helyszíne(i):

A kirándulás tanulmányi témája, célja:

A kiránduláson való részvétel önkéntes, nem kötelező. Azok a tanulók, akik a kiránduláson nem vesznek részt a(z) (osztályban) teljesítik tanulmányi kötelezettségüket.

Résztevők:

Felügyelet:

Költségek: forint, ami tartalmazza a következőket:

Utazás: Indulás: (mikor), (honnan).

Érkezés: (mikor), (hová).

Tervezett program:

Szükséges felszerelés:

Étkezés:

Egyéb információk:

Dátum

Tisztelettel: a kirándulás szervezője

Kérjük aláhúzással, jelezzék, hogy gyermekük részt vehet-e a kiránduláson.

Gyermezem (név) a..... (időpont) tervezett kiránduláson
rész vesz nem vesz részt.

Dátum:

szülő aláírása

II. Az osztálykirándulások listája

Az összeállítás tartalmaz természetjáró túrákat és városi kirándulásokat, illetve ezek kombinációját is. Igyekeztünk mindegyik úti célhoz citálni a kapcsolódó honlapokat is a további tájékozódás érdekében. A kirándulások célcsoportja elsősorban a felső tagozatosok és a gimnazisták. Négy körben adunk meg ötleteket: elsőként egy napos tanulmányutak, másodsor két napos utak, harmadszor (gimnazista osztályoknak) három napos külföldi utak és végül a gimnázium által megszervezésre kerülő több napos külföldi tanulmányutak. A „kirándulás” során kapcsolnánk az adott helyszínekhez a történelmi, irodalmi, kulturális, földrajzi, biológiai, sőt akár gasztronómiai ismeretek megszerzését. A vidéki

helyszínek meglátogatásához (különösen két napos kirándulások tervezésénél) javasoljuk a buszbérlést, ha távolsági busszal vagy vonattal utazunk, akkor érdemes a programok számát a csoport mozgatásának dinamikájához alakítani. A különböző, egy napos kirándulások kombinálhatóak több napossá is. Egyes helyszínek feltűnnek a különböző korcsoportoknál, mert a korosztálynak megfelelő programként jelenítettük meg.

Ha valaki nem bérelt busszal kíván utazni, akkor az aktuális vasúti menetrendről és jegyárakról itt: www.elvira.hu, a távolsági busz menetrendről és árakról pedig itt: http://ujmenetrend.cdta.hu/uj_menetrend/volan/ tájékozódhat.

Az ajánló elkészítésében közreműködtek: Bódi László, Grüll Tibor, Hollós Dalma, Igaz Ágnes, Kátai Rita, Kérdyné Kata, Magyary Enikő, Matkovicz Katalin, Mód Julianna, Opauszki Éva, Pécsi Tibor, Péntes Zsuzsanna, Pósa Ildikó, Schober Éva, Turai Julianna, Turai Krisztina.

1. Hosszabb, a Gimnázium által tervezett külföldi tanulmányutak 2019-24-ben:

Ezek közül egy utazás évente egyszer kerül megrendezésre, nem osztály keretben, hanem a gimnáziumi tanulók és a nyolcadikosok számára nyitott. Az utazás szervezője a jelentkezéskor megadott kritériumok alapján dönt arról, hogy mely tanulók jelentkezését fogadja el. Általában 5-7 napos utak, költségük függ az adott valutaárfolyamoktól. Az utakat a 2019-2024-es időszakban a tavaszi hónapokra tervezzük.

Cél: **Görögország:** Stobi (zsinagóga), Filippi, Amfipolisz, Olünthosz, Thessaloniki, Stageira, Dión, Olümposz, Athén

Téma: Észak-Hellasz és/vagy Athén látnivalói, különös tekintettel az Újszövetségben szereplő helyszínekre. Fontos téma még a zsidó diaszpóra története is.

<http://www.jmth.gr/>

http://www.tripadvisor.com/LocationPhotoDirectLink-g2266101-i42594731-Palikura_Vardar_Region.html

http://www.kavalagreece.gr/en/?page_id=194

<http://www.my-favourite-planet.de/english/europe/greece/macedonia/stageira/stageira-01.html>

<http://travel.nationalgeographic.com/travel/parks/olympus-greece/>

Cél: **Olaszország:** Róma, Ostia, Pompei, Grado, Velence, Padova, Mantova, Verona, Ferrara, Firenze

Téma: A „hét dombon épült város” története. Az ókori emlékek és a reneszánsz emlékei Észak-Itáliában. Az ókori és reneszánsz irodalom és képzőművészet felidézése. Rómában a Titus diadalív és más a bibliai eseményekhez köthető helyszín és lelet megtekintése.

<http://www.aviewoncities.com/rome/archoftitus.htm>

<http://www.rome.info/ancient/>

<http://www.ostia-antica.org/>

Cél: Anglia: Windsor, Canterbury, London, Oxford, Stratford

Téma: Az angol kultúra és történelem felfedezése. Az út hosszúságára való tekintettel oda- és visszaúton is érdemes beiktatni egy éjszakai szállást (Brugge vagy Antwerpen). A látnivalók sokasága miatt tulajdonképpen az Angliában eltöltött idő határozza meg, hogy mit nézzen meg a csoport. Minden angliai kirándulás kötelező helyszíne a British Museum, amelynek kiállítása rengeteg a Szentírásban leírt eseményhez köthető leletet tartalmaz.

<http://www.britishmuseum.org/>

<http://www.oxfordcity.co.uk/>

Cél: Németország: München, Nürnberg, Berlin

Téma: Kultúra és barbarizmus, egység és megosztottság. Münchenben a következő helyszíneket nézzük meg: Természettudományi Múzeum, a náci „Sörpuccs” helyszínei (pl. Barna ház, a müncheni konferencia helyszíne), Sophie Scholl és a Fehér Rózsa csoport (a müncheni egyetemen), Dachau (az első náci koncentrációs tábor). Nürnbergben ellátogatunk a Birodalmi Pártnapok helyszíneire és megnézzük az Óvárost (császári vár, Dürer emlékek és magyar vonatkozások). Berlinben több téma is előkerülhet: Zsidó Múzeum, a berlini Fal emlékei, Reichstag, holokauszt Denkmal, Wannsee konferencia háza, a Szentíráshoz és a bibliai történelemhez kapcsolódó gyűjtemény a Pergamon Múzeumban (a Pergamon oltár és az Istár kapu elsősorban, illetve az asszír gyűjtemény), Alexanderplatz tévétorony.

<http://www.deutsches-museum.de/>

<http://www.kz-gedenkstaette-dachau.de/index-e.html>

<http://www.museen.nuernberg.de/dokuzentrum/besuchinformation/oeffnungszeiten/>

<http://www.smb.museum/en/museums-and-institutions/pergamonmuseum/home.html>

<http://www.ghwk.de/?lang=de>

Cél: Párizs, Normandia

Téma: Franciaország fővárosa és a normandiai partraszállás. A távolságra való tekintettel érdemes beiktatni egy-egy éjszakai szállást (oda: Heidelberg, vissza: Köln). Az első állomás Párizs, ahol a Louvre (a Bibliához kapcsolódó leletanyag miatt) és a francia forradalomhoz kapcsolódó helyszínek (Mars mező, Concorde és Temple tér) a javasolt látnivalók. Normandiában a partraszállás helyszínei (Omaha-part, Carentan, Point d’Hoc, Caen).

<http://www.louvre.fr/>

<http://france-for-visitors.com/north/verdun/fleury-and-the-fort-de-vaux.html>

<http://www.bastognearmuseum.be/uk-bastogne-war-museum.html>

<http://gofrance.about.com/od/historicattractionsfrance/a/Armistice-Memorial-Compiegne.htm>

<http://www.paratrooper-museum.org/>

<http://www.linkparis.com/american-cemetery-colleville-sur-mer.htm>

<http://www.normandie44lamemoire.com/versionanglaise/fichesvillesus/pointduhus2.html>

<http://www.memorial-caen.fr/portail/index.php>

Cél: **A reformáció emlékhelyei:** Tábor, Prága, Wittenberg, Halle, Wartburg, Heidelberg, Bázeli, Genf, Zürich, Konstanz, Augsburg, Linz, Bécs

Téma: Az európai ébredések (huszita, német és svájci reformáció, anabaptisták, pietisták) tanulmányozása az eredeti helyszíneken. A különböző megújulási mozgalmak létrejöttének, kialakulásának feltárása. A megredés okainak felfejtése. A mozgalmak kapcsolódása a mai ébredéshez.

<https://www.bethlehemchapel.eu/en/bethlehem-chapel>

<http://www.germany.travel/hu/kueloenleges-ajanlatok/luther/eletrajz/wittenberg.html>

<https://www.francke-halle.de/>

<https://utazom.com/nemetorszag/eisenach/luther-marton-nyomaban-ii-eisenach-es-wartburg-vara>

https://www.uni-heidelberg.de/index_e.html

<http://netkoffer.hu/bazel-latnivalok/>

https://www.google.hu/destination/map/topsights?q=genf&site=search&output=search&dest_mid=/m/03902&sa=X&ved=2ahUKEwi354e6m4LdAhWIFAKHXkDA8wQxA0wG3oECAoQPg#trifp=skpm%3D/m/0g493r

<https://www.zuerich.com/en>

<http://www.konstanz.de/>

<http://www.germany.travel/hu/varosok-es-kultura/varosok/historic-highlights-of-germany/augsburg.html>

2. Évente-kétévente szervezett gimnáziumi kirándulások a határon túli, elsősorban **erdélyi magyarok területére**

Iskolánk egyik fontos célja, hogy hozzájáruljon diákjai nemzetszemléletének kialakulásához, egy aktív, cselekvő nemzettudat fölépüléséhez. Az oktatási kormányzat a 2014-ben támogatási programot indított a határon túli magyarok területére szervezett gimnáziumi középiskolai tanulmányi kirándulások ösztönzésére (Határtalanul program). Az erre a célra kiírt pályázaton 2014 őszétől két középiskolai csoportot utaztatunk egy-egy hétre Erdélybe, valamint egy sepsiszentgyörgyi, tavasszal pedig egy gyergyószentmiklósi középiskola diákjait látjuk vendégül Budapesten. A programot, a kirándulásokat a későbbiekben is szeretnénk pályázati vagy más keretek között folytatni.

Cél: Erdély (pl. Nagyvárad, Kolozsvár, Marosvásárhely, Sepsiszentgyörgy, Gyergyószentmiklós, Csíkszereda, Székelyudvarhely, Brassó, Szeben, Gyulafehérvár, Arad stb.)

Téma: Az erdélyi fejedelemség és fejedelmek történetének megismerése. A fejedelmi városok meglátogatása, a három nemzet Erdélyének felidézése. Az erdélyi magyar irodalom jeles munkáinak felfedezése.

http://www.welcometoromania.ro/Oradea/Oradea_Harta_Obiective_m.htm

<http://kolozsvar.lap.hu/>

<http://www.erdelyiturizmus.hu/?action=regio&lang=hu&id=3557>

http://www.welcometoromania.ro/Brasov/Brasov_Harta_Obiective_m.htm

<http://www.szeben.ro/>

<http://delerdely.eloerdely.ro/epitett-orokseg/var/gyulafehervari-var>

http://www.welcometoromania.ro/Arad/Arad_Harta_Obiective_m.htm

3. Évente egy alkalommal részvétel a **Nemzetközi Élet Menetén**

A holokauszt emlékének fenntartásához és a történet mélyebb megismeréséhez és megértéséhez járul hozzá a nemzetközi programon való részvétel. Az izraeli holokauszt emléknapon (jom hashoah) 55 ország képviselői érkeznek Auschwitzba, hogy végig gyalogolják az auschwitzi főtábor és a birkenai megsemmisítő tábor közötti 3,5 kilométeres távot, ezzel emlékezve arra, hogy a náciizmus idején ezen az úton vitték az embereket a halálba. A programban a 11. évfolyamos diákjaink vesznek részt.

www.eletmenete.hu

www.motl.org

Az alábbi – kategóriákba sorolt – osztálykirándulásoknál érdemes figyelembe venni azokat a vidéki helyszíneket is, amelyekre ingyenes vasúti utazásra van lehetőség:
http://eduline.hu/kozoktatas/2017/8/26/ingyenes_vonatjegy_muemlekek_3L8OME

4. **Egy napos kirándulások** felső tagozatos és gimnazista diákok számára:

Cél: **Zsidó Kiválóságok Háza**

Téma: A kultúra és tudomány zsidó szereplőinek megismerése, avagy „mit adtak nekünk a zsidók?”

Kínálatunk legújabb eleme a 2018 tavaszán, Balatonfüreden megnyílt múzeum, ami a valamikori zsinagógában mutatja be azoknak a zsidó származású személyeknek az életét, sorsát, akik a magyar

kultúra, tudomány elválaszthatatlan részévé váltak alkotó és tudományos tevékenységükkel. A modern, interaktív kiállítás méltó része a településre szervezett utaknak.

<https://www.zsidokivalosagok.hu/>

Cél: Hárshegy-Nagyrét túra

Téma: Az osztály tanulóinak kirándulást szervezünk a Budai hegyekbe (5-6. o diákok számára leginkább).

A kirándulás célja, hogy a gyerekek megismerjék a környező hegyeket, településeket, amelyeket a Hárshegyi-kilátóból fogunk megtekinteni. Ezen kívül lesz egy másfél órás gyalogtúra, ahol a felszíni formákat és a növényvilág ismertebb elemeit vizsgáljuk meg. A Nagy-réten fogunk letáborozni, ahol különböző játékokra kerül sor, majd ezt követően a Hűvösvölgyből induló gyermekvasúttal vonatozunk a Széchenyi-hegyre.

Cél: Sas-hegy

Téma: Szigorúan védett természetvédelmi terület Budapesten, könnyen megközelíthető, 2 órás program szakvezetéssel. Nagy sikert aratott a 8.-os évfolyamban, a „Föld napja „ alkalmából szervezett program keretében. Ára: 800 ft/fő

<https://www.dunaipoly.hu/hu/helyek/bemutatohelyek/sas-hegyi-latogatokozpont>

Cél: Gödöllői arborétum

Téma: A 6.-os évfolyammal természetismeret tantárgyból az „Erdő élővilága „témakörben 2 órás terepgyakorlat. A belépés ingyenes.

Cél: Csepeli szennyvíztisztító, és a Fővárosi Hulladékhasznosító

Téma: A 7.-es évfolyammal biológia tantárgyból, a „Környezetünk védelme„ című témakörhöz kapcsolódva vehetünk részt a cégek szervezett, 2 órás, ingyenes programján, bemutatva a XXI. század korszerű – világszínvonalú – technikai megoldásait.

Cél: A Börzsöny-hegység

Téma: A 6 osztály tanulóinak szervezzük ezt a tanulmányi kirándulást. A kirándulás célja a földrajzi és biológiai ismeretek bővítése, ezen kívül túrázunk (Királyrét környékén) és játszunk is. A helyszínre vonattal megyünk, Bp. Ny-i Pályaudvarról Kismarosig a zónázó vonattal, majd onnan kisvasúttal Királyrértig.

A gimnazistákkal is túrázhatunk itt: Királyrét-Nagy-Hideg-hegy-Csóványos-Királyrét (ez leginkább csak túra és fizikai állóképességet igényel).

Cél: Kecskemét

Téma:

- az alsó tagozatosok az Arborétumban és a Csigadombon sétálnak, játszanak;
- a felső tagozatos fiúk a kecskeméti reptérre látogatnak el;
- a felső tagozatos lányok a Kiskunsági Nemzeti Park által fenntartott és üzemeltetett Természet Házában, egy interaktív kiállításon vesznek részt, majd a belváros kulturális, építészeti és történelmi értékeivel ismerkednek

Cél: Esztergom, Dunaalmás, Tardosbánya

Téma: Az esztergomi Duna Múzeum tárlatának megtekintése, majd azt követően egy ismeretterjesztő foglalkozás. Ezen kívül Dunaalmáson török kori vízimalmokat nézhetünk meg, majd egy rövid kirándulást is tehetünk a Gerecse-hg. területén, Tardosbánya környékén (mésző bánya megtekintése, a bányával előre egyeztetve).

http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/0038_foldrajz_Oslenytan-DavidArpad/ch01s27.html

<http://www.dunamuzeum.hu/>

Cél: Szentendre

Téma: a Skanzen, ahol osztályonként (illetve esetenként fiú – lány csoport bontásban) más-más foglalkozásokon fognak részt venni a gyerekek (cipósütés, kékfestés, szalma- és gyékényfonás, agyagozás, rongybaba készítés, földházépítés, falusi iskolába való betekintés, vándorút az első két évfolyamnak). A skanzeni foglalkozások mellett szabadtéri játékokra is sor kerül.

<http://skanzen.hu/>

Cél: Tihany

Téma: Indulás a Déli-pályaudvarról. Szántódig vonattal utazunk, innen komppal átmegyünk Tihanyba. A hajóállomástól túrázunk az Aranyház nevű gejzírit kúpig, majd innen lesétálunk a

Belső-tó partjára (itt foci és szabadtéri mozgásra van lehetőség), ahol megnézzük a Levendula-házat. A fiúk további erdei túrán vehetnek részt, a lányokkal elmehetünk a Skanzenbe és Tihany belső utcáin sétálhatunk. Ezt követően megyünk vissza a komphoz, majd Szántódról ismételten vonattal utazunk vissza.

Cél: Normafa, Millenáris.

Téma: Kirándulás a Normafához, a János-hegy Erzsébet-kilátóhoz, majd libegővel jövünk le a hegyről. Ezt követően ellátogatunk a Millenárison található Láthatatlan kiállításra.

<http://www.millenaris.hu/>

Cél: Esztergom: Suzuki autógyár

Téma: ezt azért is ajánljuk, mert, ha ide elmennek a diákok, valószínű nagyobb ösztönzést kapnak a tanulásra is, ugyanis bele látnak abba, hogy milyen az, amikor percenként, mindig ugyanazt a munkát kell elvégezni.

Cél: Korda Filmstúdió Etyeken

Téma: A filmkészítés rejtelsei, mi van a kulisszák mögött?

<http://www.kordafilmpark.hu/>

Cél: Herzl Központ Izraeli Kulturális Intézet (Budapest, Paulay Ede u. 1.)

Téma: A Pesten született Herzl Tivadar ötven évvel a megalapítása előtt megálmodta a modern Izraelt. A 2013 decemberében Izrael határain kívül elsőként Budapesten megnyitott Központ így Herzl születési helyén állít számára emléket. Hogyan vált Herzl a zsidó állam szülőatyjává? Mi a cionizmus? Hogyan történt Izrael állam megalapítása?

http://www.izraelikultura.hu/herzl_kozpont

Cél: Budai-vár: Sziklakórház és egyéb más látnivalók

Téma: A Sziklakórház kiállítás megtekintését követően, a történelmi Várnegyed megtekintése, az autentikus helyszíneken való kiselőadásokkal (a diákok felkészülhetnek a témákból).

<http://www.sziklakorhaz.eu/hu>

Cél: Százhalombatta: Matrica Múzeum és Régészeti Park

Téma: Bronzkori falu, vaskori házak, kézműves foglalkozások.

<http://www.programturizmus.hu/tdestination-halomsirok-szazhalombatta.html>

Cél: Pákozd - Sukorói Arborétum

Téma: A Déli pu-ról vonattal kell Agárdig eljutni. A vonatállomástól 5 perc kényelmes séta a hajóállomás, ahol 50 fős hajót lehet kibérelni. A Velencei tavon áthajózva Pákozdra jutunk, onnét kis túrázással a katonai emlékpark érdemes menni. Innét megint kis túrázással lehet eljutni az arborétumba, ahol van egy kilátó, egy kis természet múzeum és sütögetési lehetőség.

www.kempp.hu

www.velencei-to.hu/pakozd-sukoroi-arboretum-p-179.html

Cél: Látogatás a Sportmúzeumba

Téma: Főleg sportosztályosoknak ajánljuk, általában évszakonként más kiállítás nézhető meg. A belépés ingyenes és iskolásoknak programot is szerveznek.

www.sportmuzeum.hu

Cél: Látogatás a "Nagy Sportágválasztó és Hangszerválasztó" rendezvényre

Téma: Tanév elején és végén szervezik meg a kiállítást és programokat. Ajánljuk az alsós sportosztályosoknak és zeneiskolásoknak, valamint az ötödik évfolyamosoknak.

www.sportagvalaszto.hu/

www.hangszervalaszto.hu/

Cél: Katalinpuszta

Téma: Busszal érdemes kirándulást szervezni az osztálynak, vagy akár az egész évfolyamnak. Itt természettudományi kiállítás, játszópark, biológiai tanösvény található. Ajánlott alsós és felsős évfolyamoknak.

www.erdeikirandulasok.hu/.../004012002-katalinpuszta_kirandulokozpont

Cél: Nógrád-Királyrét

Téma: Vonattal, kisvasúttal élményutazással egybekötött történelmi és földrajzi, természet ismereteket növelő kirándulás. A várban lehet számháborúzni is. A vártól kb. másfél órás túrával lehet eljutni Királyrétre.

kirandulastippek.hu/news/article/nogradi-var

Cél: Aquincum és Contra Aquincum (igény szerint bővíthető **Gorsium** és **Balácapusztá** meglátogatásával).

Téma: A római kori Pannonia és Budapest. Az aquincumi romkert és múzeum meglátogatása, a Március 15-e téren megtalálható a Duna medrének ábrázolása és mellette feltüntetve a limes mentén lévő összes római kori település. Gorsium. volt tartományi központ romkert és színház. Balácapusztá: a római villa, életmód, étkezés.

<http://www.aquincum.hu/>

<http://www.szikm.hu/gorsium.php>

<http://www.vmmuzeum.hu/main.php?menu=1&id=6>

Cél: Pécs, Mohács

Téma: A törökvilág Magyarországon. Pécs középkori és török hódoltsági emlékeinek meglátogatása. Ugyanakkor meglátogathatóak az ókeresztény sírkamrák (felülről be lehet tekinteni). A mohácsi nemzeti emlékhely és az ott található kiállítás meglátogatása.

<http://www.teb.eoldal.hu/cikkek/pecs-torok-emlekei/>

<http://www.mohacsiemlekhely.hu/>

Cél: Budapest különböző helyszínei.

Téma: Fővárosunk története. Több, rövid séta, vagy buszos körutazás Budapest történelmi korszakaiban. Contra Aquincum a Március 15-e téren, ahol megismerkedhetnek a diákok a Duna pannoniai szakaszának római kori településeivel, a limes fő pontjaival. Budai vár: egy rövid séta a középkori városban IV. Bélától az 1686-os ostromig. Busszal vagy gyalog végig az Andrássy úton: a dualizmus kori városfejlődés. Közben látható a Terror Háza (Andrássy út 60.) épülete is, amelynek kapcsán a 20. századi diktatúrákról eshet szó.

<http://www.budapesti.eoldal.hu/cikkek/tortenete.html>

<http://www.fszek.hu/bibliogr/>

Cél: Szeged, Makó

Téma: A szegedi gondolat és irodalmunk nagyjainak városa. A túra két állomása egyaránt a kiegyezést követő polgárosodásra koncentrál. Makón megtekinthetjük az emlékhelyként (is) működő ortodox zsinagógát és a zsidó temetőt (egy csodarabbi sírral). Egyeztetés alapján Urbancsok Zsolt kollégát felkérhetjük a helytörténet bemutatására. Szegeden beszélhetünk a „nagy árvízről” és az újjáépítésről. Az 1919-es eseményekről, Horthy felemelkedéséről és irodalmunk nagyjairól: Móra Ferenc, Juhász Gyula, József Attila és Radnóti Miklós élete is kapcsolódik a városhoz.

<http://www.yadvashem.org/yv/en/education/languages/hungarian/initiatives/children.asp>

<http://www.pim.hu/>

Cél: Győr, Abda, Balf, Sopron

Téma: Irodalmunk veszteségei a vészkorszakban. Győrben meglátogatható a ma kiállítótérként és koncertteremként működő zsinagóga és a gyermekek emlékműve. Abdán Radnóti Miklós emlékhelye, Balfon a Nemzeti Irodalmi - Történelmi Emlékhely, ahol Szerb Antal, Sárközi György és Halász Gábor emléke idézhető fel egy rendhagyó irodalom órán. Sopronban a város történelmi séta mellett meglátogathatjuk a zsinagógákat és megtekinthetjük az „Elfeledett soproniak” című kiállítást. Pollák Miksa rabbi és fia Pap Károly irodalmár emlékét is felidézhetjük.

<http://zene.sze.hu/a-gyori-neolog-zsinagoga-epitesenek-tortenete>

<http://muemlekek.info/muemlek/radnoti-sir-abda.php>

http://mno.hu/kultura_muemlekek/balfi-nemzeti-irodalmi-es-tortenelmi-emlekhely-1057181

<http://www.kozterkep.hu/~14832/>

Cél: **Miskolc, Muhi**

Téma: Az iparosodás sikerei a dualizmus korában. A belvárosi épületek és a diósgyőri vasmű épületeinek megtekintése. Alternatív program még a felújított diósgyőri várban tett séta. Útközben, ha busszal megyünk, érdemes megállni Muhinál a nemzeti emlékhelyen és megtekinteni az emlékművet és értelmezni azt.

<http://www.diosgyorivar.hu/>

<http://mek.oszk.hu/02100/02185/html/690.html>

http://hu.wikipedia.org/wiki/A_di%C3%B3sgy%C5%91ri_koh%C3%A1szat_t%C3%B6rt%C3%A9nete

<http://kirandulastervezo.hu/celpont/muhi/muhi-csata-emlekmuve>

Cél: **Eger**

Téma: A végvári küzdelmek. A kirándulás összekapcsolható az „Egri csillagok” című olvasmány elemzésével (általános iskola) és a végvári küzdelmek bemutatásával (gimnázium). Nézzük meg a várat, a kiállítást és a kazamatákat, illetve a város főterét és a minaretet. Jó idő esetén van lehetőség a várban rendhagyó irodalomórát is tartani.

<http://www.egrivar.hu/>

Cél: **Komárom**

Téma: Egy magyar város Trianon előtt és után. Komáromba érkezve érdemes megtekinteni először az északi városrészben (Szlovákia) található óvárost, és ha gondoljuk a révkomáromi Öreg-erődöt (ami tulajdonképpen nincsen kiállítással alakítva és csak időnként látogatható). Magyar-Komáromban nézzük meg a Monostori erődöt, beszélhetünk Klapka Györgyről, kapcsolhatjuk Jókai Mór „Politikai divatok” című regényét. Lehetőség van arra is, hogy megnézzük a Csillagerődöt is, amely a vészkorszak során a dunántúli romák és a szökött munkaszolgálatosok és katonaszökevények gyűjtőhelye volt.

<http://www.komarom.hu/index2.html>

<http://www.erod.hu/>

Cél: **Debrecen**

Téma: Reformáció, szabadságharc, újrakezdés. Debrecen meglátogatásakor három fő eseményre koncentrálhatunk a magyar történelemből: A 16. századi reformációra, az 1848-49-es forradalom és szabadságharcra (itt fogadta el a magyar országgyűlés a Függetlenségi Nyilatkozatot), és az 1944. decemberi Ideiglenes Nemzetgyűlésre, az ellenforradalmi korszak utáni demokratikus újrakezdés kísérletére. A belvárosi épületek között sétálva a dualizmus kori polgárosodást is bemutathatjuk.

<http://www.debrecencity.com/hu/latnivalok/nevezetessegek>

http://hu.wikipedia.org/wiki/Debrecen_l%C3%A1tnival%C3%B3i

Cél: Parlament

Téma: Iskolai tanulmányaink során a magyar irodalom, környezetismeret és földrajz órákon olvashatunk hazánk és a Főváros történelmével, nevezetességeivel kapcsolatos szemelvényeket. Budapest nevezetességei között fontos történelmi és építészeti közkincsünk a Parlament is szerepel. Előzetes regisztrációt követően egy színvonalas parlamenti idegenvezetés során közelebbről is megismerkedhetünk az épület belsejével, történetével, valamint megtekinthetjük a magyar koronázási ékszereket és a fő üléstermet is.

Cél: Budapest 1848

Téma: Az 1848-as forradalom helyszínei. A néhány órás tematikus séta kiválóan alkalmas arra, hogy a diákokkal felidézzük a március 15-i eseményeket. Kezdjük a Pilvax közben, a valamikori Pilvax kávéház előtt, majd a Landerer és Heckenast nyomda emléktáblájához menjünk (Kossuth Lajos utca – Szép utca sarok), következzen a Nemzeti Múzeum lépcsője, majd a valamikori Pesti városháza (Váci utca),. Ezt követően a Budai Várban, a Dísz téren találjuk meg a Helytartótanács épületét) és a Táncsics Mihály valamikori börtöne (Táncsics Mihály utca). A sétát az Astoriánál zárhatjuk le az egykori Nemzeti Színház épülete előtt (ma a Burger King üzemel benne).

<http://tortenelemklub.com/magyar-toeri/54-mi-toertent-pontosan-1848-marcius-15-en?catid=16%3Areformkortol-a-kiegyezesig>

Cél: Budapest 1867-1914

Téma: Az egyesített főváros. Hogyan alakult ki Budapest mai képe? A következő helyszínek megtekintését ajánljuk: Séta az Andrássy úton (építészeti jellegzetességek, koncepcionális kérdések). Hősök tere (konceptió, kialakítása, üzenete). Szabadság tér (emlékművek, jelentős épületek: pl. a valamikori Tőzsde).

http://www.danubiusmagazin.hu/magazin/regio/andrassy_h.html

<http://budapest.varosom.hu/latnivalok/terek-parkok/Hosok-tere-2.html>

<http://welovebudapest.com/budapest.nevezetessegei/nevezetesseg/szabadsag.ter>

Cél: Budapest 1944-45

Téma: A holokauszt Budapesten. Ennek a programnak három eleme van. Első: látogatás a Holokauszt Emlékközpontban (Budapest IX. Páva utca 39.). Második: a volt pesti gettó területén tett séta: a gettó kapuja (Dohány utca és Wesselényi utca sarok), Carl Lutz emlékmű (Dob utca), az egykori gettófal helyreállított szakasza (Király utca 15. a kapukódot meg tudom adni), Rumbach Sebestyén utcai zsinagóga, a kamenyec-podolszkiji deportálások emléktáblájával, Sztéhlo Gábor emlékmű (Deák tér). Harmadik: a budapesti embermentés helyszínei Újlipótvárosban. Wallenberg emléktábla (Pozsonyi utca és Wallenberg utca sarka), Tom Lantos emléktáblája (Szent István park 9.), Giorgio Perlasca és

Angel Sanz-Bríz emléktáblái (a Szent István park északi sarkán) és a cionista ellenállás emlékműve (Újpesti rakpart és Gogol utca sarok).

www.hdke.hu

Cél: **Budapest 1956**

Téma: Az 1956-os forradalom főbb helyszíneinek meglátogatása. A számos helyszín közül az alábbiakat javasoljuk: a Műszaki Egyetem előtti tér a rakparton, Bem szobor a Bem téren. Kossuth tér, a Parlament előtt, az október 25-i sortűz emlékműve a Földművelésügyi Minisztérium falán. Vértanúk tere Nagy Imre szobrával. Corvin köz a forradalmárok és a „pesti srácok” emlékművével, Kilián laktanya (Üllői út). Köztársaság tér, a volt MDP székház épületével. A Magyar Rádió (Bródy Sándor utca) bejárata, a volt Jugoszláv nagykövetség (ma Szerbia) a Hősök terén és végül a valamikori Sztálin szobor helyén lévő 56-os emlékmű (56-osok tere).

<http://emlekkirandulas.hu/56helyek.htm>

Cél: **Zirc, Bakonybél**

Téma: Egy csillagvizsgáló működése. Elsősorban a bakonybéli Csillagda működésének megtekintése. Ugyanitt csillagászati kiállítás és planetárium. Kapcsolódó program a zirci arborétum meglátogatása.

<http://www.csillagda.net/>

<http://www.zirciarboretum.hu/>

Cél: **Tata**

Téma: Egy kisváros érdekességei. Ezzel a túrával bízathatjuk a diákokat arra, hogy akár a saját településeiken is fedezzék fel az érdekes látnivalókat. Tatán érdemes megnézni a Vármúzeumot, a görög-római szoborkiállítást (leginkább azért, mert a valamikori tatai zsinagógában található egy nagyon kifejező holokauszt emlékművel a kertjében). Felkeltheti az érdeklődést a Geológiai Szabadtéri Múzeum is.

<http://kunymuzeum.hu/hu>

http://www.iranymagyarország.hu/geologiai_szabadteri_muzeum/1302436/

Cél: **Balatonfüred**

Téma: A romantika városa. Amikor az előbbi címet adtuk a programnak, akkor elsősorban a magyar romantikus irodalom legnagyobb alakjára, Jókai Mórra gondoltunk. A Vaszary Villában található emlékkiállítást mindenképpen érdemes megnézni. A reformkor nagyjainak a városhoz kapcsolódó történeteiről tematikus séta keretében tájékozódhatunk.

http://vaszaryvilla.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=16&Itemid=129

<http://www.vmmuzeum.hu/main.php?menu=1&id=3>

http://www.furedkult.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=55&Itemid=240

Cél: Budapest 1957-89

Téma: Budapest a Kádár korszakban. A kirándulás fő témája az, hogy megismertesse a diákokkal a „puha diktatúra” időszakának mindennapjait. Meglátogatásra kerül az úgynevezett „Fehér Ház” (képviselői irodaház a Jászai Mari téren), az Állami Egyházügyi Hivatal székháza (Lendvay utca), Corvin áruház (Blaha Lujza tér), Metró klub (Dohány utca és Síp utca sarok) és a budaörsi ház, ahol a Hit Gyülekezete elindult (Budaörs, Farkasréti út 1.)

http://hvg.hu/tudomany/20101228_avh_feher_haz

<https://foursquare.com/v/k%C3%A9pviselel%C5%91i-irodah%C3%A1z/4c0e0b9d336220a19e92cb77>

http://mult-kor.hu/20120515_ezen_a_napon_letrehozzak_az_allami_egyhaziugyi_hivatal

Cél: Székesfehérvár

Téma: A koronázó város története. A kirándulás során elsősorban a középkori magyar állam legfontosabb városára a koronázásoknak, törvénynapoknak otthont adó Fehérvárra koncentrálhatunk. Kihagyhatatlan még a hungarizmus fogalmát megalkotó és a Numerus Clausus törvény megalkotása körül bábáskodó Prohászka Ottokár püspök tevékenységének bemutatása, illetve a második világháború magyarországi hadműveleteinek egyik legfontosabb csatájának közelében fekvő város. Érdemes megnézni még a világhírű orientalista Goldziher Ignác szülőházát is.

http://www.utazitthon.hu/szekesfehervar_kozepkori-romkert---nemzeti-emlekhely.html

<http://www.utazitthon.hu/varostorteneti-muzeum-szekesfehervar.html>

<http://szekesfehervar.varosom.hu/latnivalok/terek-parkok/Varoshaz-ter.html>

<http://szekesfehervar.varosom.hu/latnivalok/muemlekek/Zsinagoga-emlekmu.html>

<http://www.muemlekem.hu/muemlek?id=3877>

5. Két napos kirándulások:

Ezeknél az utaknál érdemes kilométer kalkulációt végezni és így megrendelni a buszt az osztály létszámának megfelelően. Szállást is úgy érdemes választani, hogy az osztály anyagi helyzetének megfelelően. Fontos az is, hogy a szállást úgy válasszuk meg, hogy a célok nagyjából egyenlő távolságra legyenek. A meglátogató helyeket osszuk fel a két napra arányosan, hogy ne legyenek üresjáratok, de kapkodás és rohanás sem. A szállás kiválasztásánál érdemes megnézni szállodák honlapjait is, mert vannak olyanok, akik osztálykirándulás csomagot ajánlanak igen barátságos áron, ráadásul vacsorával és reggelivel.

Cél: Diska-major, Tapolca, Sümeg, Keszthely, Káli medence

Kínálatunk új eleme ez. A Diska-majorban társadalmi munkával összekapcsolt pihentető szabadidő eltöltés. A majorból kiindulva számos érdekes helyet, akár természeti, akár kulturális megtekinthetünk a környéken.

<http://www.sumegvar.hu/>

<http://helikonkastely.hu/hu/>

<http://www.tapolca.hu/uj/>

<http://www.kali.hu/>

Cél: Pécs, Szigetvár, Mohács és környékük

Téma: A törökvilág Magyarországon. Pécs középkori és török hódoltsági emlékeinek meglátogatása. Ugyanakkor meglátogathatók az ókeresztény sírkamrák (felülről be lehet tekinteni). Látogassuk meg a Zsolnay negyedet is, ahol a látványmanufaktúrába való betekintés felejthetetlen élmény. Emellett a Misina tetőn található kilátóból fantasztikus látvány tárul az látogatók elé. Szigetváron a vár megtekintése során felidézhetjük ifj. Zrínyi Miklós „Szigeti veszedelem” című művét és szó eshet a török hódoltság mindennapjairól, különösen, ha a korabeli török karavánszerájt is meglátogatjuk. A mohácsi nemzeti emlékhely és az ott található kiállítás meglátogatása. Kölked faluban van egy rendkívül színvonalas gólyamúzeum, Szigetvár, Villányi-hegység, Szársomlyó szigorúan védett terület, viszont bejelentkezve egy kb 4 órás túra vezetővel, növény/ állatismertetés. Abaliget: Cseppkőbarlang, Denevér múzeum.

<http://www.teb.eoldal.hu/cikkek/pecs-torok-emlekei/>

<http://www.szigethvar.hu/>

<http://vendegvaro.utazom.com/torok-haz-karavanszeraj-szigetvar>

<http://www.mohacsiemlekhely.hu/>

<http://www.ddnp.hu/szarsomlyo>

<http://www.ddnp.hu/abaliget>

Cél: Szeged, Makó, Szabadka

Téma: A szegedi gondolat és irodalmunk nagyjainak városai. A túra két állomása egyaránt a kiegyezést követő polgárosodásra koncentrál. Makón megtekinthetjük az emlékhelyként (is) működő ortodox zsinagógát és a zsidó temetőt (egy csodarabbi sírral). Egyeztetés alapján Urbancsok Zsolt kollégát felkérhetjük a helytörténet bemutatására. Szegeden beszélhetünk a „nagy árvízről” és az újjáépítésről. Az 1919-es eseményekről, Horthy felemelkedéséről és irodalmunk nagyjairól: Móra Ferenc, Juhász Gyula, József Attila és Radnóti Miklós élete is kapcsolódik a városhoz. Szabadkán látogassuk meg azt a gimnáziumot (ma Zvetozar Markovic a neve), ahol Kosztolányi Dezső édesapja volt az igazgató és ahol az író is tanult, ma egy emlékszoba idézi fel az emlékét. A szabadkai zsinagóga megtekintése is érdekes.

<http://www.yadvashem.org/yv/en/education/languages/hungarian/initiatives/children.asp>

<http://www.pim.hu/>

<http://www.visitsubotica.rs/hu/content/1100>

http://www.szepmagyarorszag.hu/magyar/oldalak/szabadka_szeccessio_komor_jakab_zsinagoga/

Cél: Debrecen, Nyíregyháza, Sárospatak

Téma: A magyarországi reformáció nyomában. Debrecenben Méliusz Juhász Péter lelkestségének és a református kollégium történetének a megismerése a cél. Felidézhetjük a Csokonai költészetéről és tanulmányairól szóló ismereteinket. Nyíregyházához is kapcsolható Bocskai István története, illetve Bethlen Gábor és I. Rákóczi György a protestantizmust védő politikai akciói. Nyíregyházán pihenésként meglátogathatjuk az állatkertet. és ha már ott járunk emlékezhetünk a tiszzaeszlári vérvádról és a „nagy perről”. Sárospatakon a Rákóczi vár kínál élményt, illetve a Loránffy Zsuzsanna által alapított iskola.

<http://www.debrecencity.com/hu/latnivalok/nevezetessegek>

<http://www.sostozoo.hu/informacio>

<http://www.rakoczimuzeum.hu/index.php/hu/>

<http://www.srta.hu/>

Cél: Miskolc, Vizsoly, Boldogkőváralja, Mád, Monok

Téma: Nemzetiségi együttélés. Ennek a két napos kirándulásnak a során ellátogatunk egy olyan vidékre, amelyre mindig is jellemző volt, hogy több nemzetiség élt együtt. A helyszínek meglátogatásával, azt kívánjuk megismerni hogyan gazdagította ez a régiót. Miskolcon (ahol a szállást javasoljuk) nézzük meg a dualizmus kori belvárost (esetleg a diósgyőri várat). Vizsolyban, a református templomban van egy kiállítás a Károli féle bibliafordításról és a magyar nyelvű fordítások történetéről. Boldogkőváralján a vár tanúskodik a végvári küzdelmekről. Mádon ajánljuk megtekintésre a felújított barokk zsinagógát. Monokon pedig érdemes megnézni a Kossuth Lajos szülőházában berendezett kiállítást.

<http://mek.oszk.hu/02100/02185/html/690.html>

http://hu.wikipedia.org/wiki/A_di%C3%B3sgy%C5%91ri_koh%C3%A1szat_t%C3%B6rt%C3%A9nete

<http://www.vizsoly.hu/latnivalok.php>

<http://www.vizsoly.hu/karoli.php>

<http://var.boldogkovaralja.hu/nyitvatartas/>

<http://www.mad.info.hu/zsinagoga>

http://www.hnm.hu/hu/filia/fil_3.html

Cél: Salgótarján, Somoskővár, Salgóvár, Füle

Téma: Végvárok és egy iparváros. Salgótarján nagyon szép hegyek között fekszik, magában a városban is több olyan kilátó található, amelyekről szép kilátás nyílik és nem szükséges nehéz túrákkal megközelíteni ezeket. A város közelében három, nagyszerű panorámával rendelkező várat találunk,

amelyek ép, látogatható állapotban vannak. Füleken még egy nagyszerű történeti kiállítás is tájékoztat a régióról. Salgotarján: Bányamúzeum, Csillagvizsgáló / előre be kell jelentkezni/, Hollókő falu és a vár, Szécsény: Kastély, Ipolytarnóci őslénypark, Kazár: Tájház.

<http://www.salgotarjan-turizmus.hu/hu/info/kiosk-tartalom/latnivalok-salgotarjanban-es-kornyeken/>

<http://www.top7hungary.com/magyarorszag/latnivalok/somosko/var/19746/>

<http://www.salgozar.hu/Kezdolap.html>

<http://www.hradfilakovo.sk/index.php/hu/>

<http://banyamuzeum.hu/>

<http://www.holloko.hu/>

http://osmaradvanyok.hu/index.php?p=hu_home

<http://kazar.hu/latnivalok>

Cél: Győr, Sopron, Balf, Nagycenk, Fertőd, Eisenstadt, Fraknó

Téma: A kettészakított határvidék. Az osztrák-magyar határvidék érdekességeiből merít a kirándulás. Győrben egy rövid séta a történelmi belvárosban, illetve a városháza épületének és a zsinagógának a megtekintése lehet a program. Sopronban a római kiállítástól, a városháza mögötti feltárások áttekintése, a Tűztorony, a középkori zsinagógák és az „Elfeledett soproniak” kiállítás nyújtanak ismeretet és élményt. Balfra kilátogatva a művelődési házban lévő helytörténeti kiállítást és a Szerb Antalnak és társainak emléket állító kompozíciót érdemes meglátogatni. Nagycenk, Fertőd és Eisenstadt (Kismarton) három olyan település, ahol a Széchenyiek és az Esterházyak kastélyait tekinthetjük meg. Eisenstadtban még van egy érdekes Zsidó Múzeum, amely a „Hét falu” zsidóságának történetét mutatja be. Az Esterházyak kezében lévő fraknói vár megtekintése szintén érdemes.

<http://gyor.utisugo.hu/latnivalok>

<http://www.sopronkirandulas.hu/sopron.html>

http://www.balfkirandulas.hu/balf/szerb_antal_emlekhely.html

<http://www.nagycenk.hu/index.php?site=214>

<http://www.eszterhaza.hu/>

<http://www.ojm.at/>

<http://esterhazy.at/hu/latogatoiinformacio/676904/Frakno-vara>

Cél: Eger, Recsk, Sirok, Parádfürdő, Kékestető

Téma: Történelem a Mátra és a Bükk határán. Eger vára és városa önmagában több napra való élményt és látnivalót kínál a látogatóknak. Érdemes megnézni a várat, a minaretet, a zsinagógákat és a történelmi belvárost. Egy jó almás pitét megkóstolhatunk a Senator étteremben. Talán így mélyebb értelmet nyer az „Egri csillagok” című kötelező olvasmány. Parádfürdőn tehetünk egy kellemes és

veszélytelen sétát az erdőben. A Rákosi diktatúra hírhedt munkatáborát megtekinthetjük Recsk közelében. A területen tett séta közben érdemes a diákokkal közösen értelmezni a látottakat és a – néha- tendenciózusan torzító információk táblákat. E nyomasztó hely után felüdülést jelent a siroki vár meglátogatása, amelynek egy része a tufából van kifaragva. A kirándulás programjába mindenképpen érdemes beilleszteni a Kékestető meglátogatását, ahol az ország legmagasabb pontja fölé is emelkedhetünk az ott álló kilátó segítségével. Parádsasvár: üvegfúvó manufaktúra, Parád: Kocsimúzeum.

<http://www.egrivar.hu/>

http://www.utazitthon.hu/recsk_nemzeti_emlekpark.html

<http://www.sirokivar.hu/>

<http://paradfurdo.utisugo.hu/latnivalok>

<http://www.kekesteto.hu/>

<http://www.gyongyos-matra.hu/hu/info/latnivalok/paradsasvari-uvegmanufaktura/>

<http://matrahegy.hu/kocsimuzeum>

Cél: Kőszeg, Szombathely, Velem, Rohonc (AU)

Téma: Települések a határon. Nem véletlen, hogy ezt a címet kapta a túra, hiszen Kőszegre látogatva nem csupán a várat tekinthetjük meg, Jurisich Miklós 1532-es hősi küzdelmére emlékezve, hanem felidézhetjük Ottlik Géza „Iskola a határon” című regényét is. Szombathelyen megismerkedhetünk a római Savaria mindennapjaival. Velemben pedig látogatható az a parasztház és bunker, amit a nyilas nemzetvezető Szálasi Ferenc használt 1945 első hónapjaiban. Az ausztriai Rohoncon (Rechnitz) egy nagyon érdekes szabadtéri kiállítást láthatunk arról, a mai napig a település életét felzaklató eseményről, ami 1945 márciusában történt a magyar munkaszolgálatosokkal. Elfried Jelinek író is megörökítette a történeteket.

<http://elismondom.wordpress.com/2012/06/05/koszegi-seta-ottlikkal-iskola-a-hataron/>

<http://www.jurisich-koszeg.sulinet.hu/ottlik.html>

<http://jurisicsvar.hu/hu/jurisicsvar>

http://www.szombathely.hu/turizmus/latnivalok/latnivalok_szombathelyen/

<http://www.savariamuseum.hu/>

Cél: Székesfehérvár, Veszprém, Keszthely, Káli-medence, Bakonybél, Balácapuszta

Téma: Történelmi kalandozás a Balaton északi partján. Székesfehérvár a történelmi magyar királyság legjelentősebb városa volt: koronázó és temetkezési hely, amely a törvényt napoknak is otthont adott. A látogatáshoz köthető még Goldziher Ignác szülőházának megtekintése és Prohászka Ottokár püspök tevékenységének értékelése. Veszprém szintén jelentős középkori város, amelynek történelmi magvában tett sétánk során érdekes élményben lehet részünk. A városban található állatkertet is beilleszthetjük a kirándulásba. Balácapusztán a régi római villa miatt megállni, Bakonybélben pedig az ott működő Csillagda (azaz csillagvizsgáló) miatt. A Káli-medencében tehetünk egy rövid túrát, talán a

bazaltomlás helyszínére, közben szót ejthetünk a bakonyi betyárvilágról is. Keszthelyen pedig a reformkor egyik kiemelkedő családjának, a Festeticseknek a kastélyát látogathatjuk meg.

http://www.utazitthon.hu/szekesfehervar_kozepkori-romkert---nemzeti-emlekhely.html

<http://www.utazitthon.hu/varostorteneti-muzeum-szekesfehervar.html>

<http://szekesfehervar.varosom.hu/latnivalok/terek-parkok/Varoshaz-ter.html>

<http://szekesfehervar.varosom.hu/latnivalok/muemlekek/Zsinagoga-emlekmu.html>

<http://www.muemlekem.hu/muemlek?id=3877>

<http://www.iranymagyarorszag.hu/keres/veszprem/latnivalok-p1/>

http://www.iranymagyarorszag.hu/kittenberger_kalman_noveny_es_vadaspark/1050247/

<http://www.veszpreminfo.hu/veszprem-kornyeke/balaca-romai-kori-villagazdasag-es-romkert>

<http://www.csillagda.net/>

<http://www.kali.hu/>

<http://helikonkastely.hu/hu/>

Cél: Aggtelek és Rozsnyó (Szlovákia)

Téma: Két napos kirándulás. Első nap úti célunk Aggtelek, majd innen áttúrázunk Jósvafőre, ahol egy barlangi túrán is részt veszünk, majd tetszés szerint ki gyalog, ki busszal visszamegy Aggtelekre. A szállás a Baradla Kemping 4 személyes faházaiban. Este lehetőség van egy szabadtéri bográcslásra, ahol vacsorát készítünk, majd egy műveltségi vetélkedőre is sor kerül. Másnap innen indulunk tovább Bodvarákóra és Szögligetre, ahol lehetőség lesz megnézni Magyarország egyik legszebb barlangját a Rákóczi-barlangot, illetve a Szádvár nevű romvárhoz felmenni (ez választásos alapon lehet). A következő állomás Rozsnyó, ahol az ország legnagyobb középkori főterét és más kultúrtörténeti emlékeket nézünk meg. Itt a város központjában adható egy kis szabadidő is (kb. 1óra).

<http://www.anp.hu/hu/mainpage/site>

<http://www.iranymagyarorszag.hu/info/bodvarako/>

<http://www.utisugo.hu/aktiv/szogliget-a-rejtozkodo-csoda-165869.html>

http://www.anp.hu/hu/menu/site/show/213/rozsnyo_fotere

5. Tanulmányi kirándulások alsósoknak

Cél: Természettudományi Múzeum

Téma: A gyerekbarát múzeumba többféle tematikus kirándulás szervezhető. A múzeumpedagógusok segítségével még élvezetesebb és szakavatottabb módon ismerkedhetnek meg a gyerekek a természet világával.

A természetbúvár terem és az erdőről szóló foglalkozások különösen érdekes és hasznos programok. A múzeum honlapján számtalan segítséget találhatunk az előzetes felkészüléshez, sőt előre elkészített feladatlapok is letölthetők a gyerekek számára.

<http://www.nhmus.hu/>

múzeumpedagógiai foglalkozások: <http://www.nhmus.hu/hu/muzped/mp>

letölthető anyagok: <http://www.nhmus.hu/hu/NatEu>

Cél: Közlekedési Múzeum

Jelenleg átépítés miatt zárva!

Téma: Közlekedési eszközök megtekintése

Az 1-2. osztályosok számára az egyes kiállítások bemutatják a környezetismeret tantárgyon belül a közlekedési eszközök különböző csoportjait (szárazföldi, vízi, légi), illetve a közlekedés fejlődését. A 3-4. osztályosok számára ajánlott múzeumpedagógiai foglalkozást igényelni pl. A bolygónk a Föld témakörrel kapcsolatban az űrhajózásról. Ennek a korosztálynak javasolt még a repüléstörténeti kiállítás a Petőfi Csarnokban.

<http://www.mmkm.hu/index.php/kozlekedesimuzeum>

hu.wikipedia.org/wiki/Közlekedési_Múzeum

Cél: Mezőgazdasági Múzeum

Téma: Ismerkedés az agrárium történetével, ott előforduló állatokkal, növényekkel, szerszámokkal, erdészettel, halászzal, mezőgazdasággal kapcsolatos érdekességekkel, a Vajdahunyad vár épületrészeivel. A Mezőgazdasági Múzeum állandó valamint időszakos kiállításainak meglátogatása. Állandó kiállítások: Többek között a magyar mezőgazdaság történetével, a háziállatok kialakulásával, majd az agrártörténet emlékeivel ismerkedhetünk meg. A vár gótikus szárnyában meglátogathatjuk az Erdészeti és a Halászat történetéről Magyarországon, a Növények országából, című kiállításokat és a Vadászati kiállítás értékes trófeáit. Az épület emeletén pedig megcsodálhatjuk a nemzeti Lókiállítás híres relikviáit.

Múzeumpedagógiai foglalkozáson való részvételre is van lehetőség, melyek élményekben és tapasztalatokban gazdag ismeretszerzésre adnak lehetőséget. Alsósoknak ajánlható:

Búza, búza, búza, de szép tábla búza.... Vetéstől a kenyérig Vadon élő állataink

http://www.mezogazdasagimuzeum.hu/article.php?article_id=4

http://www.mezogazdasagimuzeum.hu/article.php?article_id=540

http://www.mezogazdasagimuzeum.hu/article.php?article_id=98

Cél: Magyar Vasúttörténeti Park

Téma: A Magyar Vasúttörténeti Park kiválóan bemutatja az iskolásoknak mind azt, amit a vasútról tudni kell! Alkalmos hely a KRESZ szabályaival való gyakorlati ismerkedésre is, és maradandó élményekkel

gazdagítja a látogatókat az interaktív programjai keretében (mozdonyon utazás, hajtányozás, fordítókorongozás, vasútmodellek, lóvasút, kerti vasút).

<http://www.vasuttortenetipark.hu/>

Cél: **Állatkert**

Téma: Az állatkertben egyaránt találkozhatnak a gyerekek hazánkban vadon élő és távoli tájak állataival. Igény szerint vezetés és foglalkozás kérhető, de a tájékoztató táblák segítségével önállóan osztályszinten is felfedezhető az állatkert.

<http://www.zoobudapest.com/>

Cél: **Kölyöklabor**

Téma: A korábban az Állatkertben működő, de a Csodák Palotájába költöztetett program során a diákok részt vehetnek a koruknak megfelelő 45 perces labor foglalkozáson.

<https://www.csopa.hu/pedagogusoknak/labor-foglalkozas>

Cél: **Planetárium**

Jelenleg felújítás alatt!

Téma: Környezetismeret, földrajz valamint bibliaismeret óráink során kitekintünk a Világegyetem, földünk, Nap- és Tejútrendszerünk keletkezésének, szerkezetének, küllemének, fizikai törvényszerűségeinek, a Teremtés csodáinak tanulmányozására. A Planetárium állandó és megújuló, különböző korosztályokat célzó műsorainak virtuális úrutazásai során elmélyíthetjük, bővíthetjük és maradandó élménnyé tehetjük a már tanult ismereteket. Feldolgozásukat a fentiekén kívül még a rajz- és technika órákon is folytathatjuk.

<http://www.planetarium.hu/>

Cél: **OMÉK (Országos Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Kiállítás és Vásár)**

Téma: Az évente a Hungexpon megrendezésre kerülő nagyszabású szakmai program nem csupán az ezen a területen dolgozó szakembereknek kínál lehetőséget a találkozásra és az eszmecserére. A nagyközönség, így a diákok számára is lehetőség nyílik megismerni a gazdálkodás, a földművelés és állattenyésztés munkáit, kihívásait és érdekességeit. Erre a célra tematikus kiállító helyeket létesítettek. A kiállításon megforduló nagyszámú érdeklődő miatt szükséges, hogy a szokásosnál több kísérő tanár vegyen részt a programon.

<http://www.omek2017.hu/latogatoknak/>

Cél: **Minipolisz**

Téma: A Király utca elején található kiállítóhelyen a diákok néhány órára olyan szakmákba tanulhatnak bele, amelyek „felnőttesek” (bolti eladó, tűzoltó, rendőr, stb.). A város lakóinak segítségével a szerepcserés játék során azt is megtanulják, hogy a rendkívüli helyzetek során mit kell tenniük.

<http://www.minipolisz.hu/hu/csoportszervezes>

Cél: Miniversum

Az Andrásy úton található Magyarország legnagyobb terepasztala. Ezen 600 épülettel mutat be 14 várost, amelyeket 1300 méter sín köt össze. A látványt az 5000 darabos minifigura teszi még izgalmasabbá.

<https://www.miniversum.hu/jegyvasarlas>

Cél: Liszt Ferenc repülőtér látogatóközpont

Téma: Egy nemzetközi repülőtér működésének megismerése testközelből. Az irányító központ, a kifutópályák, a csomagok útja és sok más érdekesség testközelből. A repülőtér melletti Aeroparkban pedig a régi légi járműveket is meglehet tekinteni.

<https://www.repterlatogatas.hu/iskolak-csoportok/>

Cél: Parlament

Téma: Iskolai tanulmányaink során a magyar irodalom, környezetismeret és földrajz órákon olvashatunk hazánk és a Főváros történelmével, nevezetességeivel kapcsolatos szemelvényeket. Budapest nevezetességei között fontos történelmi és építészeti közkincsünk a Parlament is szerepel. Előzetes regisztrációt követően egy színvonalas parlamenti idegenvezetés során közelebbről is megismerkedhetünk az épület belsejével, történetével, valamint megtekinthetjük a magyar koronázási ékszereket és a fő üléstermet is.

Cél: Hagyományok Háza

Téma: 3.-4. osztályos gyerekeknek ajánlom ezt az egész évfolyamot megmozgató félnapos programot. Ismerkedés a magyar népművészettel, néptáncsal, tájegységek népi kultúrájával, népi kézművességével, mindez interaktív, játékos módon. A gyerekeket teljesen lekötötte a több órás program, és élményekkel gazdagon tértek vissza az iskolába.

Érintett tantárgyak: ének, olvasás, környezetismeret, rajz, technika.

Idézet a honlap programajánlójából: „Programunkon a Kárpát-medence magyarságának folklórájával és kézműves hagyományaival ismerkednek a gyerekek. A délelőtti első felében a Magyar Állami Népi Együttes közreműködésével zenés-táncos barangolást teszünk a Kárpát-medencében. Különböző területekről választott táncpéldákkal szemléltetjük néptánc hagyományunk és táncművészetünk gazdagságát, történeti vonatkozásait. Az előadást követően a bukovinai székely származású

népdalénekes és mesemondó, Fábíán Éva mesél a gyerekeknek. A nap hátralévő részében kézműveskedés, élőzenés táncművészeti foglalkozás, népi játék és hangszerbemutató vár a gyerekekre.”

További info: www.hagyományokhaza.hu Németh Nóra, 061-225-60-86

Cél: Budai Vár

Téma: Budapest nevezetességei Ezt az úticélt a 3-4. évfolyam számára célszerű kitűzni a környezetismeret tantárgy Hazánk fővárosa Budapest témakörében. Tekintve a téma nagyságát, lehet pl. egy projekt része. A kirándulást érdekesebbé teszi, ha az osztály kis csoportokban keresi fel a nevezetesebb hely-színeket, majd csoportonként töltenek ki a látottakkal kapcsolatos feladatlapokat. És ha még mindig van kedv, erő, a vállalkozó kedvű turistákat várja pl. a Hadtörténeti Múzeum vagy a felszín alatt húzóódó alagútrendszer. Végezetül, érdemes meglátogatni a Várnegyed híres cukrászdáját, ahol finom fagyit kapható.

hu.wikipedia.org/wiki/Budai_Várnegyed

www2.budavar.hu/index.php?menu=136

menu=136www.budapest.com/budapest_kalauz/.../budai_varnegyed.hu.html

Cél: Hadtörténeti Múzeum

Téma: Mese és valóság Mátyás királyról - A diákok ezen foglalkozáson keresztül szórakozva ismerhetik meg Hunyadi Mátyást és a korabeli Magyar Királyságot. Tényleg álruhában utazta-e körbe országát? Molnárlegény volt-e Kinizsi Pál? Fekete volt-e az uralkodó zsoldosserege? A néphagyományokból kiindulva megismerhetővé válik így a Hunyadiak világa. Óvodások, általános iskolások részére ajánljuk! 45-60 perc

<http://www.militaria.hu/muzeumpedagogia/muzeumpedagogiai-foglalkozasok/mese-es-valosag-matyas-kiralyrol>

Cél: Szabó Ervin Könyvtár (központi és fiókkönyvtárai)

Téma: A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárba és az alkönyvtárakba történő látogatások célja, hogy a gyerekek még inkább megkedveljék az olvasást, megismerkedjenek a könyvtárhasználat alapjaival, tudjanak tájékozódni egy könyvtárban a könyvtárosok segítségével és/vagy önállóan. Egy gyerekkönyvtárban sokféle érdekes könyvvel találkozhatnak, és pozitív élményeket szerezhetnek az olvasással, a könyvekkel kapcsolatosan, valamint az által, hogy a tananyaghoz kapcsolódóan is kiegészítő olvasmányokra, írásokra lelhetnek.

<http://www.fsze.hu/>

Cél: Budakeszi Vadaspark

Téma: A folyamatosan megújuló, bővülő vadasparkban tett kirándulás minden évfolyam számára hasznos lehet, hiszen a jó levegőn tett séta közben megelevenednek a gyerekek számára a tankönyvek képein látható erdei emlősök, madarak, melyek a valóságnak megfelelő természeti környezetben

láthatók, sőt már meg is simogathatók némelyek. A vadaspark területe pedig jól bemutatja a középhegységek felszíni viszonyait.

Az európai erdei állatok mellett még láthatóak házi állatok is, nem akármilyen módon, de egy „rókalyukba” is bebújhatnak a gyerekek, hogy tapasztalataik, ismereteik ne csak a képzelőerőn múljon.

Belépőjegy: csoportos diák 500Ft/fő

<http://www.vadaspark-budakeszi.hu/index.php>

Cél: Veresegyházi Medveotthon

Téma: Közép-Európa egyetlen 3 és fél hektár természetes élőhelyen elterülő medvemenhelye 39 maci és jó néhány farkas otthona. Az állatok szabadon, másfél hektáros fenyveserdő, barlangok és tavak közepette élnek. Lehetőség van a medvék etetésére (sárgarépa, méz), de látványtetést is szerveznek rövid állatfajt bemutató beszélgetéssel. A medvepark területén tavasztól ősziig jár a „veresi gőzös”.

http://medveotthon.hu/index.php?option=com_content&task=view&id=6&Itemid=9

http://hu.wikipedia.org/wiki/Veresegyh%C3%A1zi_Medvepark

http://www.kirandulokartya.hu/kirandulohelyek_budapest/medveotthon_macipark_veresegyhaz.html

Cél: Veresegyházi tavak tanösvénye

Téma: A Veresegyházi-tavak a Budapesttől 31 km-re fekvő Veresegyház központjában találhatóak, nem messze a városhatáron kívül eső Veresegyházi Medveotthontól, így a két kirándulás össze is köthető. A négy tó körül kialakított majdnem 5 km hosszú Veresegyházi Tavak tanösvény segítségével járhatjuk be a környéket, és ismerhetjük meg annak élővilágát. A tanösvény jele a fehér tündérrózsa, amelyet a Malom-tóban élőben is megcsodálhatunk. A hely egyik különlegessége az úszóláp, ami egy nádassal borított szigetszerű képződmény, amelyre egy fahídon át is sétálhatunk.

Kérhető szakszerű tanösvénybejárás túravezetéssel:

<http://www.tavirozsa-egyesulet.hu/index.php/tanosveny>

Cél: Vác - Ártéri tanösvény

Téma: Az ártéri tanösvény a város déli részén, Bp.-ről érkező az elején található. A nevéből is egyértelműen következik, hogy a vízi, vízparti, árterületi élővilágot tanulmányozhatjuk. A Duna-Ipoly Nemzeti Parkhoz tartozó váci ártéri erdő tanösvénye egy 510 méter hosszú, lábakon álló deszkaösvényen járható végig, két madárleshellyel kiegészítve. Magas vízállás esetén (a budapesti mércén 620 cm felett) a tanösvény száraz lábbal nem járható. Szakvezetés a Göncöl-házban kérhető, legalább két héttel az esedékes látogatás előtt.

Az Ártéri tanösvény mellett ez a kirándulás lehetőséget ad arra, hogy ne csak a Duna folyó munkáját, környezetalakító hatását, élővilágát tanulmányozhassuk, hanem a közelében található tó, a Ligeti tó és a Gombás patak gazdag növény és állatvilágát is. Tehát a folyó és állóvizekről tanultakat, az ezekkel összefüggő környezeti ismereteket lássuk, tapasztaljuk, gyakoroljuk, tanuljuk.

http://www.dunakanyar.hu/latvanyossag_nevezetesség/13_Arteri-Tanosveny-Vac.html

Cél: Vácrátóti botanikus kert

Téma: A műemlék- és természetvédelem alatt álló kert hazánk leggazdagabb tudományos élőnövény gyűjteménye. A kertben nem csak a Magyarországon honos növényeket figyelhetik meg a gyerekek, hanem más földrészek, tájak növényeit is szemtől szemben láthatják. Itt életre kel a tananyag:

- a gyermekek iskolán kívüli helyszínen, természet közeli környezetben, saját élményeken, közvetlen megtapasztaláson keresztül, játszva bővíthetik tudásukat növényekről, állatokról, természeti jelenségekről, környezeti problémákról és azok megoldási lehetőségeiről.

- Minden korosztály számára érdekes lehet az itt tett kirándulás, melyet lehet önállóan is megtenni, de lehetőség van idegenvezetőt is igényelni. Lehetőség van különböző tematikájú, témájú, idejű foglalkozások, programok igénylésére is korosztályoktól függően.

- Minden évszakban látogatható. A belépő ára időszakonként változó.

<http://www.botkert.hu/>

Cél: Szentendrei Skanzen

Téma: Főként az alsó tagozatos gyerekek számára nyújt nagy élményt a Skanzen, mely Szentendre határában található. Élő múzeumi helyszíneken elevenednek meg az olvasmányokból már jól ismert paraszti hétköznapiak és ünnepnapok. A tájházak korhű berendezési tárgyai mai szemmel nézve is praktikusak, ötletesek.

A "Százéves Öskola" egy igazi tanítási órára várja a XXI. századi diákokat. A hagyományos mesterségek fogásait kézműves foglalkozásokon lehet elsajátítani. A múzeumi program kapcsolódik a környezettudatos neveléshez, gazdálkodási ismereteket is nyújt.

<http://skanzen.hu/>

Cél: Csodák Palotája

Téma: A Csodák Palotája Magyarország első interaktív tudományos kiállítása, ahol érdekes, látványos, cselekedtető módon, konkrét feladatokkal ismerhetik meg a látogatók a körülöttünk lévő természetet és törvényeit. Az intézmény megálmodója Öveges József, aki a természet csodáit elsősorban gyermekekkel akarta megismertetni. A kezdetektől működő Öveges Tereben zajló látványos kísérletek teszik érthetővé a fizikát számunkra. A diákok az itt szerzett játék-tapasztalatokat összeköthetik az iskolában tanultakkal. Néhány példát említve a játékos-tanulás lehetőségei közül : a Gondolkodó sarokban logikai játékokban merülhetünk el, a Fény a Sötétben részlegen élményszerűvé válhatnak a fénytani jelenségek, 3D-ben és 4D-ben ismerkedhetünk meg a bolygókkal sőt tesztelhetjük a gravitáció erejüket. A kiállításon több, mint százféle eszközzel próbálhatjuk ki képességeinket és tudásunkat. A jól bevált eszközök, kísérletek mellett folyamatosan megújul, fejlődik a CsoPa, így, akár évről évre is érdemes visszatérni, s elmélyülni a tudomány játékos oldalában.

Cél: FUTURA (Mosonmagyaróvár)

Téma: Interaktív Természettudományi Élményközpont egy olyan hely, ahol egyedülálló környezetben, interaktív módon fedezheted fel a világ természeti jelenségeinek működését. A négy épületszinten – a Víz, a Föld, a Levegő és a Tűz – titkait ismerhetjük meg. Víz – A FUTURA tengerhajójának kapitányi székéből egy távirányítású hajót navigálhatsz. A cunami generátor megdöbbenően érzékelteti, hogyan alakul ki és mire képes a földrengéseket kísérő szökőár. Hová lettek a Bermuda-háromszögben a legénységükkel együtt nyomtalanul eltűnt hajók? A FUTURA-ban választ kaphatsz erre, ha megfigyeled a mélytengeri vulkántevékenységet! A folyamatoknál az óceánról érkező hajót zsilipelheted, így megtapasztalhatod, hogy milyen ügyesen tudsz navigálni különböző vízszintek között. A kikötőben próbára teheted darukezelői ügyességedet, hiszen daruval konténereket rakodhatsz a hajóra, majd le arról. A Szigetköz változatos élővilágát akvaterrárium rendszer mutatja be, melynek medencéiben a gyors folyású, lomhább, állóvízű és mocsári élővilág különböző fajai láthatók. A Dunakutató batiszkáfbán a Duna mélyére merülhetsz: a rejtett, vízmosta üregekbe, fatörzsekbe egy képzeletbeli kapitány kalauzol el, így az elbújó folyami rákok és halak, mint például a rendkívül ritka „kutyahal” közvetlen közelről, élőben megtekinthetők. Föld - egy „igazi” földrengést élhetsz át! Ezután a kreativitásod kerül előtérbe: építő kockákból házakat építhetsz egy terepasztalon és tesztelheted, vajon kibírna-e az építmény egy ilyen természeti katasztrófát? Érzékek falán próbára teheted érzékszerveidet: a tapintófalnál a szigetközi erdőkben talált dolgokat kell érintés alapján felismerni, a szaglófalnál a virágos rétek különböző növényeinek illatát fedezheted fel, a látófalon pedig rejtőzködő botsáskákat kereshetsz a levelek között. Levegő - A levegő birodalmában a szél természetformáló munkáját a Homoksivatag mutatja be, ahol homokdombok vándorolnak és homokdűnék születnek percről percre. A Szélkerék teszt segítségével a szélerőművek működését figyelheted meg, az eszköz a szélsébség mérésére is képes. A fizika óráról ismert Nikola Tesla híres transzformátorával villámokat szórhatsz, de ne aggódj, a villámcsapással ellentétben ez nem veszélyes! A Bernoulli gyűrű a levegő áramlását, szívóhatását szemlélteti. Tűz - Tükörszobába lépve olyan érzésed támad, mintha egy labirintusban bolyongnál, de közben minden irányból saját tükörképedet látod. Tűfálnál pár pillanatra Te is szobrász lehetsz! Lézerfegyverrel a Földre érkező meteor és űrszemét darabokra vadászhatsz. Az 5 méter átmérőjű, három méter magas mobil planetáriumunkban virtuális űrutazáson vehetsz részt barátaiddal, családdal, kényelmesen vízszintbe helyezkedve! Mini Space World, amely az űrkutatást modellezi. A Boeing 737 NG repülőgép napjaink legnépszerűbb típusainak egyike. A szimulátor teljesen élethű küllemre, technikai felszereltségre teljesen megfelel az eredeti gépnek.

<http://www.futuramoson.hu/hu>

Cél: **Kutatók Éjszakája**

Téma: Szeptember utolsó péntekén rendezik meg minden évben a Kutatók éjszakáját. Az esemény célja, hogy vonzóná tegye a kutatói életpályát. Ezen az éjszakán a felsőoktatási intézmények és kutató intézetek nyitják ki kapuikat, hogy közelebb hozzák az érdeklődőkhöz az egyes tudományterületek érdekességeit, aktualitásait. Minőségi ismeretterjesztés és szórakozás egyszerre, ingyenes programokkal, érdekes láttnivalókkal és máskor nem látogatható különleges helyszínekkel. Kora délutántól a kisebbeknek is szerveznek érdekes, tudományos programokat.

http://www.kutatokejszakaja.hu/2014/esemenynaptar/kereses.php?menu_id=4

Cél: **MÜPA**

Téma: A Müpa matinékoncertjeire évek óta járunk Zeneiskolás csoportjainkkal, de szívesen megyünk teljes osztályokkal is, akik nyitottak a klasszikus zene hallgatására. Ezek a programok nemcsak a zenehallgatásról szólnak, hanem arról is, hogy egy szép, modern koncertépület komplexumban hogyan kell viselkedni, szépen felöltözve, ünnepi ruhában érkezve, kulturáltan, csöndben végighallgatunk egy előadást. Nagyon szeretnek idejárni a gyerekek. A műsor változatos, sokoldalú. Emellett más programokon is részt vettünk már, úgymint: -Háznézőprogram - kulisszatitkok a MÜPA-ban, -Nemzeti Filharmonikusok próbája Kocsis Zoltánnal. A jegyárak: 500,- Ft/fő

Egyéb programok oktatási intézmények számára a MÜPA honlapjáról:

Zenebona – Ne csak hallgasd! – Kreatív játékok a hangokkal és hangszerekkel

A 15–20 fős csoportok számára szervezett foglalkozások résztvevői improvizációra, zenei kreativitásra épülő tevékenység közben fedezhetik fel eddig ki nem aknázott képességeiket, élvezhetik a „zenecsinálás” örömeit. Időtartam 60-70 perc. Jelentkezés és időpont egyeztetése a csip@mupa.hu e-mail címen. A programon való részvétel ingyenes és előzetes jelentkezéshez kötött.

Iskoláskoncertek - Valódi élőzenei élményeket kínál iskoláskorúaknak a sorozat, amely hétfő délelőtti időpontban várja az iskolai csoportokat. A műsor minden esetben a művészi élmény és a didaktikus tartalom egységére épül, különböző műfajokat vonultat fel, az iskolai tananyaghoz és a gyerekek tájékozottságához igazodva. Időtartam 60 perc. Jegyek rendelése a csip@mupa.hu e-mail címen. 10 éves kortól ajánlott. Az Iskoláskoncertek műsora: 2014. október 6. hétfő 11:00 – 12:00
Meglépetéskoncert a zene világnapja alkalmából

Irány a Müpa! – háznézőben a Művészetek Palotájában - A Müpa épületét és működését bemutató ingyenes program általános és középiskolák számára. A diákcsoportok megismerkedhetnek a Művészetek Palotája építészeti sajátosságaival, a Bartók Béla Nemzeti Hangversenyterem akusztikai rendszerével és orgonájával, a Fesztivál Színház technikai adottságaival. Időtartam 45 perc. Jelentkezés és időpont egyeztetése a csip@mupa.hu e-mail címen. A programon való részvétel oktatási intézmények 15-30 fős csoportjai számára ingyenes és előzetes jelentkezéshez kötött. 10 éves kortól ajánlott.

Látogatás a próbákon- Az érdeklődő iskolai csoportok részt vehetnek a Nemzeti Filharmonikus Zenekar próbatermi próbáin, a zenekar próbarendjéhez igazodóan előzetesen meghirdetett időpontokban. A diákok bepillantást nyernek a zenekari műhelymunkába, a próbához kapcsolódó beszélgetésen sok apró részletet tudhatnak meg a zenekar tevékenységéről és működéséről. Időtartam 90 perc. Jelentkezés és időpont egyeztetése a csip@mupa.hu e-mail címen. A programon való részvétel oktatási intézmények 15-30 fős csoportjai számára ingyenes és előzetes jelentkezéshez kötött. 10 éves kortól ajánlott.

Cél: Operaház (hangszerbemutató)

Jelenleg átépítés alatt!

Téma: A Magyar Nemzeti Balett színházlátogatói programjára várja általános iskolai alsó tagozatos osztályok jelentkezését. A színházjáró túrán a gyerekek körbejárják az Operaház épületét, bepillantanak a műhelyek munkájába és megismerkedhetnek a Magyar Nemzeti Balett mindennapjaival. Jelmezpróba és rövid balettbemutató is várja a gyerekeket!

<http://www.opera.hu/hu/ifjusag>

Cél: Naplás-tó és Cinkotai Parkerdő tanösvényei

Téma: A Naplás-tó (hivatalos nevén Szilas-pataki árvízvédelmi tározó) Budapest legnagyobb kiterjedésű állóvize a 16. kerületben, Cinkota mellett. A tó és közvetlen környezete 1997 óta tájvédelmi körzet. A Naplás-tó a közeli Cinkotai Parkerdővel és a Merzse-mocsárral együtt számos vízimadár fontos pihenőhelye a tavaszi és őszi madárvonulási időszakban.

A vizek, vízpartok, az erdő és a rétek élővilágának a megfigyelésére kiváló lehetőség adódik itt. A tanösvénybejárást segíthetik a pedagógusaink által készített segédanyagok, valamint a Magyar Madártani Egyesület munkatársai is (pl. madárgyűűzés), de a budapesti önkormányzat Természetvédelmi Őrszolgálat is tart ingyenes vezetést.

Cél: Kakuszi tanya

Téma: Egy kedves család hozta létre a farmot pár évvel ezelőtt Csömör határában a tóhoz közel. Hatalmas földterület veszi őket körül, amelyen a látogatók bekapcsolódhatnak a gazdálkodás éppen aktuális fázisába. Traktortúra teszi érdekesebbé és gyorsabbá a határ bejárását. Az udvari részen háziállatokat lehet nézni és simogatni. A gyerekeknek nagy élményt nyújt a birkanyírás, kecskefejtés, a tyúk kotlása, a nyulak fürgesége. Az élelmiszerek jelentős részét maguk állítják elő, ezért finom és egészséges. Ebből ad egy kis ízelítőt a hatalmas kemencében sütött kenyér. A tanyasi élet megeleveníti a környezetismeret, biológia, technika tantárgyak tananyagát.

<http://szedervolgy.hu/>

Cél: Visegrádi Királyi Palota

Téma: Visegrádi Királyi Palota történelmi jelentőségű, megtekintése 3. - 4.osztály olvasás tantárgy tananyagához is, Hunyadi Mátyás korához, és személyéhez kapcsolódik. A vár épületeiben Mátyás Király Múzeum kiállításai láthatóak: A királyi palota története és rekonstruált enteriőrjei. Lehetőség van múzeumpedagógiai programokon való részvételre is. <http://visegradmuzeum.hu/>
<http://www.visegrad.hu/kiralyi-palota-3>

Cél: Mogyoróhegy (Pilis) erdei tanösvény

Téma: Erdő, mező és a víz élővilága. Nagyon kellemes séta 1. osztályos gyerekek számára is. Az útvonal hossza: 1 km. A Visegrád mellett található, nagyon szép helyen, különböző programok közül lehet választani, amelyek körülbelül 1,5 órát vesznek igénybe. Lehetőség van vízbiológiai terepgyakorlatra, játékos meteorológiai foglalkozásra, de emellett a madáretető készíttéssel is megismerkedhetnek az odalátogatók. A környezetismeret és olvasás órákon tanult ismeretek rögzítését segítik elő ezek a programok.

<http://www.mogyorohegy-erdeiiskola.hu/>

Cél: Gödöllői kastély

Téma: Sissy kastélya folyamatosan karbantartott, gyönyörű és igényes turisztikai célpont lehet kicsiknek és nagyoknak egyaránt. A vendéglátók különös figyelmet fordítanak arra, hogy folyamatosan célközönségük között tudhassák a családokat és iskolai osztályokat. A pedagógusokat múzeumpedagógiai foglalkozásokkal, pedagógus ötletbörzékkel, "tapasztalatcserékkel", kirándulási útvonal tervezéssel segítik, de a honlapon óravázlatok és feladatgyűjtemények is megtalálhatók. A gyerekeknek rendszerint lehetőségük van beöltözni a korabeli ruhákba és interaktív múzeumjárásban vehetnek részt. E kastély minden évfolyam számára tökéletesen megeleveníti és kézzelfoghatóvá teszi mindazt, amit Sissy koráról tudni kell.

http://www.kiralykastely.hu/gyermekek_kastelya

Ferenc József – a rendíthetetlen

Múzeumpedagógiai foglalkozások 5-18 éveseknek A foglalkozásokon a kisebbek mesés, játékos formában, a nagyobbak komolyabb, gondolkodásra készítő feladatokon keresztül ismerhetik meg Ferenc József személyét, birodalmát, és a magyarokhoz fűződő viszonyát.

Belépődíj: diákjegy ára + 300 Ft

Múzeumi foglalkozások csoportoknak

A foglalkozáson résztvevők létszáma min. 12 fő, max. 25 fő Időtartama kb. 70 perc.

Foglalkozások az állandó kiállításokban

Elemér-túra– 5-9 éveseknek – Herceg Egerváry Elemér naplóján keresztül, izgalmas játék során a gyerekek bepillanthatnak – többek között – a királyi lakosztályokba, megismerkednek a királyi család mindennapjaival.

Elemér 2. – 5-9 éveseknek – Herceg Egerváry Elemér 2. naplójának történetei újabb érdekességeket rejtegetnek a kastélyról. Ezek segítségével egy újabb játék keretében fedezzük fel a gyerekekkel a színházat, a lovardát, a kastély történetét, színeket és emlékeket.

Királyfi, királyné – 5-10 éveseknek – A király gyermekeinek sem volt könnyű az élete, hiszen a csillogás, pompa szigorú neveléssel járt együtt. A foglalkozáson megismerkedünk Rudolf és Mária Valéria napirendjével, és a keringőnek az alaplépéseit is megtanuljuk.

Karácsony a kastélyban – 5-11 éveseknek – A foglalkozás során a királyi család karácsonyaival ismerkedünk meg és a gyerekekkel apró ajándékokat készítünk.

Minka nagy emlékei/Barokk főúri élet– 5-10 éveseknek – A kastélyban zajló XVIII. századi főúri életet, az öltözködést és a bálkat idézzük fel a foglalkozáson.

Hová tűnhettek? Rudolf és Mária Valéria nyomában – 10-14 éveseknek – Izgalmas nyomozás, melynek során fény derül arra, mivel telt a trónörökös és a legkisebb királyné élete Gödöllőn.

Változik a világ – 11 éves kortól – Az évszázadok során számos találmány, újítás hozott javulást az élet minőségében. Melyek voltak ezek? Hogyan jelentek meg a kastélyban, a főúri és a királyi család életében? Ezzel egy időben változtak-e a különféle szokások, szabályok is? Mit tudunk ezekről? Ma hogyan változik az életünk?

Állatlesen Gézával/Zörren a bokor, roppan az ág – 5-11 éveseknek – A királyi pár nagyon szeretett Gödöllőn időzni. A foglalkozáson a gödöllői vadászatokkal és a dombvidék élővilágával ismerkedünk (a kisebbekkel gróf Gorgonzola Géza történeteinek keresztül).

Barokk élet, barokk királynő – 11 éves kortól – Milyen volt országunk a török hódoltság után? Miért alakulhatott ilyen fényesen Grassalkovich Antal karrierje? Mária Terézia uralkodását, gödöllői látogatását is felidézzük a foglalkozáson.

Megérkezett a király! – 11 éves kortól – Hogyan teltek a királyi család gödöllői napjai? Különleges élet tárul elénk a foglalkozáson.

Kiegyezés, koronázás, millennium – 13 éves kortól – Magyarország történetének e kiemelkedő eseményeit tárgyaljuk a kiállítások segítségével, melyek mind Ferenc József időszakához kötődnek.

Fordulatos évszázad – 14 éves kortól – A XX. század a kastély történetében bővelkedik eseményekben, sokszor az országos eseményekkel is összefonódva: királyi idők, világháborúk, Horthy-korszak és az 1945 utáni idők, mind itt hagyta emlékeit a kastélyban. Ezeket fedezzük fel egy izgalmas nyomozás keretében.

Könnyű nekik! Valóban?! – 14 éves kortól – A királyi párt körülvevő udvartartás, az életüket meghatározó zárt világ és szabályok segítik vagy nehezítik az életüket? Ki hogyan érezte magát magát egykor? Mi hogyan élnék ezt meg? Ezeket a kérdéseket helyezzük előtérbe a foglalkozáson, miközben a gödöllői hétköznappal is megismerkedünk.

Cél: Egri vár

Téma: Iskolai tanulmányaink során mind a magyar irodalom, mind a történelem órákon találkozunk a nagy történelmi múlttal rendelkező Eger városának nevével. Az egri vár hőseinek és Dobó István várkapitánynak emlékezete, hősiessége az oszmán birodalom ellen mind a mai napig megmaradt. A vár építészetének, kiállításainak, interaktív programjainak (pl. nyilazás, pénzverés, vetélkedők) és panoptikumának megtekintésekor szinte megelevenednek a híres történelmi múlt személyei, eseményei és az órákon tanultak „életre kelnek”. A várhoz közeli parkban pihenésre, játékokra is lehetőségünk nyílik. A közeli városközpontban az étkezés is megoldható.

http://www.egrivar.hu/muzeum_pedagogia.html

Cél: Csillagvizsgáló Bakonybélen

Téma: A Pannon Csillagda a Balaton-felvidéki Nemzeti Park területén található Közép-Európa első és egyetlen 2x4K felbontású digitális planetárium. „Az év Öko-turisztikai létesítménye 2012” pályázaton első helyezést ért el. 800 m² látogató központjának főbb elemei: csillagászati távcsőpark, digitális planetárium, csillagászati és űrkutatási kiállítás. Speciálisan kupolafelületre optimalizált, ismeretterjesztő filmeket képes vetíteni döbbenetes minőségben. Megismerhetjük a híres Gibeon meteoritot, antik távcsöveket, Galilei és Newton felfedezéseit, kísérleteit, a tengerészek csillagászati navigációját, az űrkutatás legnagyobb expedícióit: a Holdutazást és a Mars felfedezését.

<http://www.utazitthon.hu/pannon-csillagda-latogatokozpont-bakonybel.html>

https://www.bfnp.hu/magyar/oldal/pacsi_2010_2/

<http://www.utazitthon.hu/pannon-csillagda-latogatokozpont-bakonybel.html>

Cél: Vác-Katalinpuszta Gyadai tanösvény

Téma: A Gyadai tanösvény a Naszály északi lábánál, a Lósi-patak mentén fekvő erdők és rétek természeti és kultúrtörténeti értékeit és érdekességeit mutatja be. Ez a kirándulás alkalmas arra, hogy a környezetismeret tantárgy során az erdő életközösségéről, a felszíni formákról, a tudatos környezetvédelemről, az erdőgazdálkodásról tanultakat kézzel foghatóvá tegye, a szerzett ismereteket valóságos tapasztalatokkal kiegészítse, rögzítse, új ismereteket adjon át. Az 5 km-es túra változatos terepeken halad végig, táblákkal ismertetőkkel segítve az ismeretszerzést, bővítést. A gyermekek részére ingyenesen letölthető egy munkafüzet, mely érdekes feladataival jó kiegészítője és segítője a tanulmányi kirándulásnak.

Bp.-ről könnyen megközelíthető autóbusszal. Belépőjegy nincs.

http://www.ipolyerdo.hu/004011001002-gyadai_tanosveny

Cél: Hűvösvölgyi erdő, Gyermekvasút

Téma: Az erdő felfedezése. A tanulmányi kirándulás alapvető célja, hogy a gyerekeket közelebb hozza a természethez. Az Erdőismereti foglalkozás helyszíne a Gyermekvasút és környéke. A körülbelül három óra időtartamú program során tanulóink sétát tesznek a Nagy- Hárs-hegy erdőjében (menet közben megismerkednek az erdő élővilágával és az ökológiai összefüggésekkel), labor kocsiban négyfős csoportokban, interaktív módon tevékenykednek, előadást hallgatnak meg a látottakkal és tanultakkal kapcsolatban, majd az erdő élővilágával kapcsolatos - életkoruknak megfelelően összeállított - feladatokat oldanak meg.

A Gyermekvasút iskolai és óvodás csoportok kirándulásainak kedvelt helyszíne. Erdőismereti foglalkozásuk minden évszakban elérhető, mely egyedi, környezeti-környezetvédelmi foglalkozást és kirándulási lehetőséget kínál. A foglalkozás szakmai tartalmát földrajztanár-erdőpedagógus végzettségű foglalkozásvezető biztosítja. Más-más tartalmú foglalkozást tartanak felső és alsó tagozatos általános iskolásoknak, A program során a gyerekek folyamatosan interaktívan tevékenykednek.

<http://www.gyermekvasut.hu/>

Cél: Tropicarium - "a cápás állatkert"

Téma: A tengerek, óceánok élővilága. A budapesti Tropicarium a világ minden tájáról érkező állatok hadával várja látogatóit az év minden napján. Az állatkert lakói között egyaránt megtalálhatók aligátorok, egzotikus hüllők, kételtűek, apró majmocskák, szabadon repkedő madarak, és több ezer színes halfaj képviselője, no meg a tengerek "nehézfíú", a cápák is. A rájasimogató medencében minden látogató megsimogathatja és a gondozók segítségével akár meg is etetheti a tengerek eme fenséges élőlényeit.

Csütörtökönként 15 órakor kezdődik a látványos cápaetetés, melynek során a búvárok kézből etetik a ragadozókat, mindez a 12 méteres látványfolyosóban tekinthető meg. Az esőerdő részen pedig az aligátorok felett negyedóránként elered a trópusi eső.

<http://www.tropicarium.hu/>

<http://www.tropicarium.hu/Virtualis-Seta>

<http://kirandulastervezo.hu/celpont/budapest/tropicarium>

Cél: Sportágválasztó

Téma: Sportágak megismerése, gyakorlati sportélmények szerzése

A Merkapt Maraton Sportközpont területére szervezett sportrendezvény ingyenesen látogatható. Egyik nagy előnye, hogy az érdeklődők egy helyszínre összegyűjtve ismerkedhetnek meg a sportágakkal. Szeptemberben és májusban rendezik pénteki és szombati napokon (9-17 óráig). Péntek az iskolák és óvodák napja, előzetes regisztráció alapján lehet bejutni. A Nagy Sportágválasztó rendezvény a sport megszerettetése mellett, a helyes sportágkiválasztásban igyekszik segítséget nyújtani a gyerekeknek. Szervezői az élmények nyújtása mellett az életminőség javítását, a drogprevenciót, szemléletváltást tűzték ki célul. Diákjaink az egyes sportágakat szakemberek vezetésével próbálhatják ki, lehetőségük nyílik a találkozásra, sőt együtt sportolásra a helyszínen megjelenő olimpiákkal, élsportolókkal. A sport mellett helyet kap a hangszerválasztás is: hangszerek széles választékával találkozhatnak az érdeklődők, és a Budapesti Nagy Sportágválasztóhoz hasonlóan, alkalmuk nyílik azok kipróbálására, zenetanárok és szakemberek instruálása mellett.

www.sportagvalaszto.hu/

6. Iskola idő alatti vagy délutáni félnapos programok szervezéséhez ajánlott budapesti múzeumok:

Akár tanítási idő után is meglátogatható helyek. Érdemes előre megnézni, megismerni a megtekintésre kiszemelt állandó vagy időszaki kiállítást, akár feladatokat is adhatunk a diákoknak. Az előzetes felkészítés és utólagos értelmezés szükséges. Nem minden kiállítást ajánlunk, hiszen a tanári mérlegelésnek szerepe van a kiválasztásban.

Magyar Nemzeti Múzeum: <http://www.hnm.hu/>

Petőfi Irodalmi Múzeum: <http://www.pim.hu/>

Szép művészeti Múzeum: <http://www.szepmuveszeti.hu/>

Nemzeti Galéria: <http://www.mng.hu/>

Természettudományi Múzeum: <http://www.nhmus.hu/>

Mezőgazdasági Múzeum: <http://www.mezogazdasagimuzeum.hu/index.php>

Budapesti Történelmi Múzeum: <http://www.btm.hu/>

Ludwig Múzeum: <http://www.ludwigmuseum.hu/>

Közlekedési Múzeum: <http://www.mmkm.hu/>

Néprajzi Múzeum: <http://www.neprajz.hu/>

Hadtörténelmi Múzeum: <http://www.militaria.hu/>

Iparművészeti Múzeum: <http://www.imm.hu/>

Herzl Központ: http://www.izrelikultura.hu/herzl_kozpont

Holokauszt Emlékközpont: <http://www.hdke.hu/>

Terror Háza: <http://www.terrorhaza.hu/>

Zsidó Múzeum: <http://www.zsidomuzeum.hu/index.php>

Magyar Nemzeti Bank Látogatóközpont:

http://www.mnb.hu/Penzugyi_kultura/ismeretterjesztes/latogatokozpont

Memento Park – Szoborpark: <http://www.mementopark.hu/?lang=hu>

Országos Földtani Múzeum: <http://www.mfgi.hu/>

Vasúttörténeti Park: <http://www.vasuttortenetipark.hu/>

Grund: http://www.agrund.hu/grund_oktatasi_kozpont